

Saugos duomenų lapai – tai, kas svarbiausia

Aplinkos apsaugos agentūros Cheminių medžiagų skyriaus
Vyriausioji specialistė Agnė Janonytė
Tel. +370 612 63024 el. p. agne.janonyte@gamta.lt

Turinys

- **SDL teisinis pagrindas:**
 - SDL apibrėžtis,
 - Kokiems produktams (ne)taikomas SDL?
 - Kas turi parengti?
 - Kada pateikti ir atnaujinti SDL?
- **SDL antraštinė dalis:**
 - Reglamentas, pagal kurį rengiamas SDL;
 - SDL pildymo / peržiūros data.
- **SDL kalba:**
 - Cheminių medžiagų / mišinių pavadinimų kalba;
 - Pavojingumo klasių ir pavojingumo frazių kalba.
- **Pagalbos tarnybos apsinuodijus telefono numeris – SDL 1.4 poskirsnis**
- **Registracijos numeris – SDL 1.1 arba 3.2 poskirsnis**
- **SDL priedas – Poveikio scenarijus**
- **Kas atsakingas už SDL turinį?**
- **Rekomendacijos prievolės vykdytojams**
- **Informacijos šaltiniai**

SDL teisinis pagrindas:

Kas yra SDL? Kokiems produktams (ne)taikomas SDL? Kas turi parengti? Kada pateikti ir atnaujinti SDL?

Išankstiniai klausimai:

- Ar reikalingi saugos duomenų lapai, jei tik perparduodame trąšas ir chemines augalų apsaugos priemones?
- Ar tiesa, kad alyvoms, tepalams nereikia saugos duomenų lapų, nors sudėtyje yra pavojingų medžiagų? Ar tai priklauso nuo tepalo klampumo?
- Ar subrangovai turi teikti rangovams saugos duomenų lapus? Ar yra pavyzdinė forma?
- Ar reikia saugos duomenų lapų įmonėms, kurios tik importuoja ir iš karto eksportuoja chemikalus?
- Ar saugos duomenų lapai įmonėse privalomi visoms medžiagoms, ar svarbiausia, kad būtų cheminėms medžiagoms, atitinkančioms kažkurias pavojingumo frazes?
- Ar SDL teikimo prievolė priklauso nuo parduodamo cheminio mišinio kiekio?
- Ar SDL teikimo prievolė priklauso nuo to, ar mišinys didmeninėje, ar mažmeninėse pakuotėse?

Kas yra saugos duomenų lapas (SDL)?

Saugos duomenų lapas (SDL) - tai dokumentas, kuriame turi būti pateikiama nustatyto turinio informacija apie cheminę medžiagą arba cheminį mišinį, kuria remdamasis cheminės medžiagos / mišinio gavėjas (tolesnis naudotojas / platintojas) imasi būtinų priemonių, reikalingų žmonių sveikatos apsaugos ir saugos darbo vietoje ir aplinkos apsaugos užtikrinimui.

SDL – tai veiksminga informacijos apie cheminės medžiagos / mišinio saugą perdavimo priemonė jų gavėjams visoje Europos Sąjungoje.

SDL turi būti pateikiama **cheminei medžiagai / mišiniui būdinga informacija** apie:

- Klasifikaciją ir ženklinimą;
- Užregistruotus naudojimo būdus;
- Ribines vertes;
- Fizikines ir chemines savybes;
- Teisinį reguliavimą ir kt.

SDL - nustatyto formato ir turinio dokumentas (Žr. REACH reglamento 31 (6) str. ir Komisijos reglamento (ES) Nr. 2020/878 priedas):

- SDL turi būti 16 antraščių ir išvardytos paantraštės. Žodis „SKIRSNIS“ yra privaloma antraštės dalis. SDL neturi būti tuščių poskirnių. SDL turi būti įrašoma aiški ir glausta informacija.

SDL negali būti laikomas konfidencialiu.

Produktai, kuriems SDL neprivalomas

Bendrosios išimtys pagal REACH reglamento 2(1) ir 2(2) str.:

- radioaktyviosioms medžiagoms;
- cheminėms medžiagoms, kurioms privaloma mutinė kontrolė;
- neišsiskiriančioms tarpinėms medžiagoms;
- geležinkeliu, keliais, vidaus vandenų, jūrų ar oro transportu gabenamoms pavojingoms medžiagoms;
- atliekoms.

Gataviems, galutiniam naudotojui skirtiems mišiniams pagal REACH reglamento 2(6) str.:

- žmonėms skirtiems ar veterinariniams vaistams;
- kosmetikos produktams;
- medicinos prietaisams;
- maisto produktams arba pašarams.

Produktams, kuriems SDL nėra privalomas pagal REACH reglamento 31 str.

Kada SDL privalo būti pateikiamas?

Vadovaujantis REACH reglamento 31(1) str., cheminės medžiagos ar mišinio tiekėjas turi pateikti cheminės medžiagos ar mišinio gavėjui pagal II priedą užpildytą saugos duomenų lapą, jei:

- a) cheminė medžiaga ar mišinys atitinka klasifikavimo kaip pavojingi kriterijus pagal [Reglamentą \(EB\) Nr. 1272/2008](#) (CLP reglamentas), arba
- b) cheminė medžiaga yra patvari, bioakumuliacinė ir toksiška (PBT) arba labai patvari ir didelės bioakumuliacijos (vPvB) pagal XIII priede išdėstytus kriterijus, arba
- c) cheminė medžiaga įtraukta į [Kandidatinį labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų autorizacijos sąrašą](#) (Kandidatinis sąrašas) dėl kitų priežasčių, nei nurodytosios a ir b punktuose.

Kada SDL privalo būti pateikiamas, gavėjui paprašius?

Vadovaujantis REACH reglamento 31(3) str., cheminio mišinio, kuris nėra klasifikuojamas kaip pavojingas pagal CLP reglamentą, tiekėjas privalo parengti ir pateikti SDL, kai gaunamas prašymas iš gavėjo (pvz.: tolesnio naudotojo ar platintojo), ir jeigu mišinys savo sudėtyje turi:

- a) bent vieną žmonių sveikatai ar aplinkai pavojingą cheminę medžiagą, kurios koncentracija ne dujiniame mišinyje yra lygi arba didesnė nei 1 % masės, o dujiniame mišinyje – lygi arba didesnė nei 0,2 % tūrio, arba
- b) bent vieną cheminę medžiagą, kuri yra *kancerogeninė 2 kat. arba toksiškai veikianti reprodukciją 1A, 1B ir 2 kat. ar neigiamą poveikį laktacijai / vaikui per motinos pieną turinti medžiaga, arba odą jautrinanti 1 kat., arba kvėpavimo takus jautrinanti 1 kat. ar PBT / vPvB medžiaga, arba buvo įtraukta į Kandidatinį sąrašą dėl kitų priežasčių* nei nurodytosios a punkte, ir kurios koncentracija ne dujiniame mišinyje yra lygi arba didesnė nei 0,1 % masės; arba
- c) cheminę medžiagą, kuriai Bendrijoje yra nustatyta ribinė vertė darbo aplinkoje.

SDL pateikti nebūtina, jei pavojingos cheminės medžiagos / mišiniai parduodami plačiai visuomenei (vartotojams) kartu pateikiant pakankamai informacijos, leidžiančios naudotojams imtis būtinų priemonių žmonių sveikatai ir aplinkai apsaugoti bei saugai užtikrinti, nebent tokio SDL prašo tolesnis naudotojas ar platintojas. (REACH reglamento 31(4) str.)

[Lietuvos higienos normos HN 23:2011](#) nustato cheminių medžiagų profesinio poveikio ribinius dydžius. Darbo aplinkos oro užterštumas chemine medžiaga turi neviršyti HN nurodytų cheminės medžiagos profesinio poveikio ribinių dydžių.

SDL padeikimo bŭdai, terminai ir saugojimas

Ar parduodant mišinŭ bŭtina padeikti spausdintŭ SDL dokumentŭ, ar pakanka elektroninio?

SDL turi bŭti padeikiamas nemokamai raštu ar elektroniniu bŭdu **ne vĕliau kaip tŭ dieną**, kuriŭ cheminĕ medŭiaga ar mišinys patiekti pirmŭ kartŭ (REACH reglamento 31(8) str.). Kai SDL padeikiamas, pirmŭ kartŭ pristatant cheminĕ medŭiagŭ / mišinŭ tam tikram gavĕjui, kitos SDL kopijos tam paĉiam gavĕjui pristatyti nereikia, jei SDL nebuvo pakeistas.

SDL padeikimo bŭdai: raštu (pvz.: siunĉiant laiškŭ) arba faksu, arba elektroniniu bŭdu (pvz.: siunĉiant elektroniniu paštu).

Ŗodŭ „padeikiamas“ reikia suprasti kaip aktyviŭ tiekĕjo pareigŭ faktiškai padeikti SDL, o ne pasyviai pasirŭpinti prieiga, pvz.: internete.

Paskelbus SDL kopijŭ tinklalapyje, reikalavimas jŭ padeikti nĕra laikomas tinkamai įvykdytu, o kai SDL padeikiamas kaip elektroninio laiško priedas, kuris yra viešai prieinamas visiems gavĕjams, toks padeikimo bŭdas yra laikomas tinkamu. Jeigu elektroniniu laišku siunĉiama nuoroda į tinklalapŭ, kuriame reikia susirasti ir parsisiųsti SDL, toks padeikimas nĕra laikomas priimtinu.

Kiekvienas cheminės medŭiagos / mišinio tiekĕjas turi surinkti visŭ informacijŭ, kuri reikalinga vykdyti jo pareigoms pagal šŭ reglamentŭ (pvz.: prievolĕs dĕl SDL pildymo ir teikimo), ir turi laikyti bei leisti su ja susipaŭinti **ne maŭiau kaip 10 metų po to, kai jis cheminĕ medŭiagŭ ar mišinŭ paskutinŭ kartŭ pagamino, importavo, patiekĕ ar naudojo** (REACH reglamento 36(1) str.). SDL turĕtojas gali nusprĕsti jŭ saugoti ilgiau, nei 10 metų (pvz.: dĕl atsakomybĕs ar dĕl nacionalinių teisinių reikalavimų).

Jei registruotojas, tolesnis naudotojas arba platintojas **nutraukia veiklŭ** arba perduoda savo veiklŭ treĉiajai šaliai, uŭ registruotojo, tolesnio naudotojo arba platintojo įmonĕs likvidavimŭ atsakinga šalis arba jo atsakomybĕ tiekti rinkai atitinkamŭ cheminĕ medŭiagŭ ar mišinŭ perimanti šalis yra įpareigota vykdyti numatytŭ prievolĕ vietuje registruotojo, tolesnio naudotojo arba platintojo (REACH reglamento 36(1) str.).

Saugos duomenų lapo atnaujinimas

REACH reglamento 31(9) str. nustatytos sąlygos, kada saugos duomenų lapą **privaloma** atnaujinti ir pakartotinai išduoti. Tiekėjai turi **nedelsdami** atnaujinti saugos duomenų lapą tokiais atvejais:

- a) po to, kai sužinoma nauja informacija, kuri gali turėti įtakos **rizikos valdymo priemonėms**, arba nauja informacija apie **pavojus**;
- b) kai tik [autorizacija](#) buvo suteikta ar atsisakyta ją suteikti;
- c) kai tik buvo nustatyti [apribojimai](#).

Bendrojo Teismo sprendimo bylos [T-268/10 RENV](#) 42 punkte nustatyta, kad cheminės medžiagos įtraukimas į [Kandidatinį labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų autorizacijos sąrašą](#) (toliau – Kandidatinis sąrašas) atitinka REACH reglamento 31(9)(a) str. ir tokiu atveju reikia atnaujinti saugos duomenų lapą.

Tik tokiais atvejais, kurie nustatyti REACH reglamento 31(9) str., privaloma pateikti atnaujintas SDL versijas visiems gavėjams, kuriems cheminė medžiaga / mišinys buvo tiekiamas paskutinius 12 mėnesių.

Pramonės šakų organizacijos gali pateikti savo gaires dėl to, kada pageidautina atsiųsti papildomas atnaujintas saugos duomenų lapų versijas, kurios neprivalomos pagal REACH reglamento 31(9) str., tačiau tokios gairės nėra teisiškai privalomos.

Rekomenduojama reguliariai įvertinti saugos duomenų lapo turinio visumą.

Lankstinukas „[CLP reglamento pakeitimų tvarkaraštis](#)“.
[Naujos pavojeingumo klasės CLP reglamente.](#)

SDL antraštinė dalis:

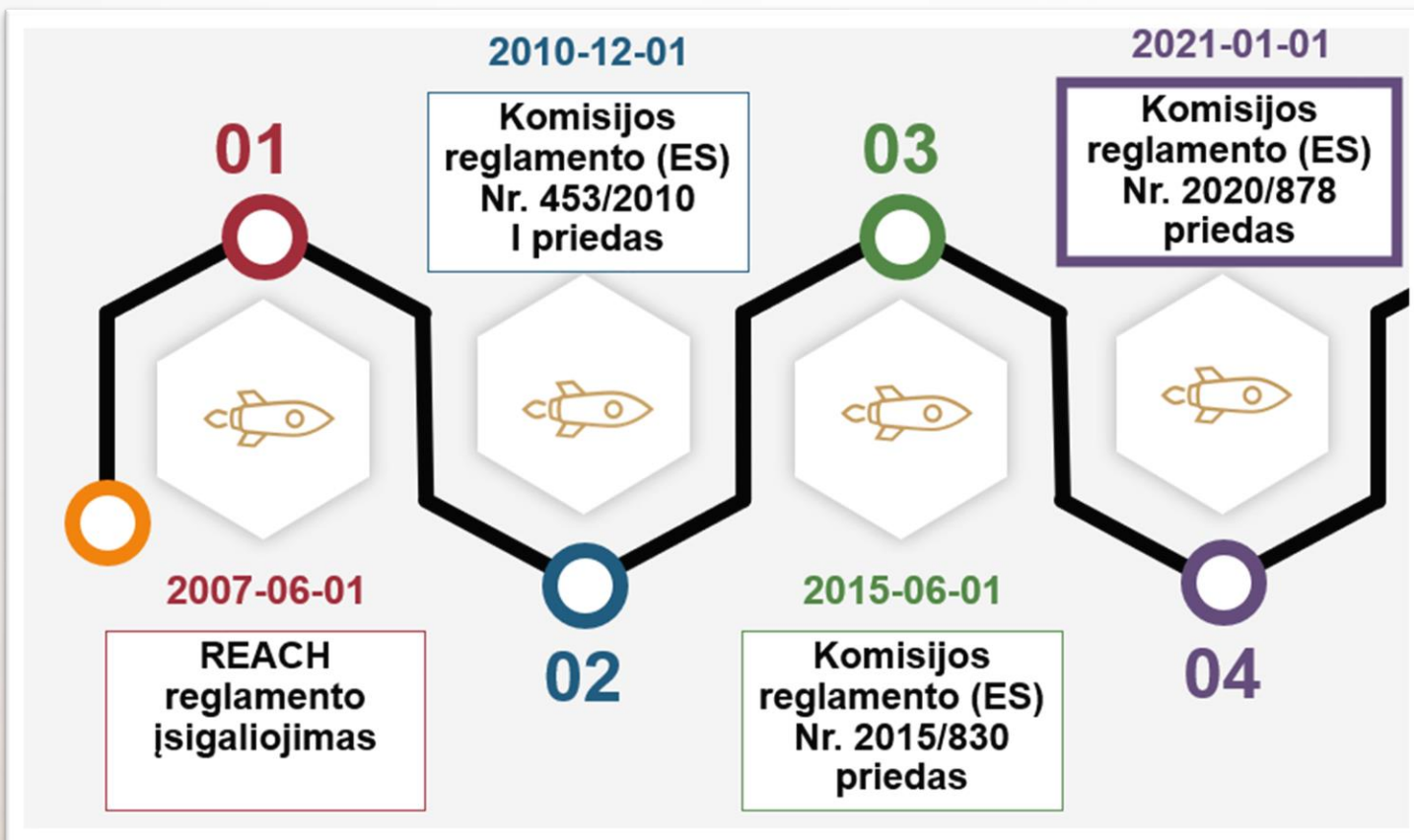
Reglamentas pagal kurį rengiamas SDL ir SDL pildymo / peržiūros data

Išankstiniai klausimai:

- Kas kiek laiko atnaujinama informacija saugos duomenų lapuose?
- Ar būtina SDL naujinti kas metus (dažnas klientų poreikis)? Kaip dažnai būtina atnaujinti SDL? Pvz.: jeigu svarbi informacija nėra pasikeitus, i kokio senumo SDL yra galiojantys (pvz.5 metai)?
- Kada turi būti pateikiamas saugos duomenų lapas? Ar tiekėjas privalo kiekvienu kartu pateikti atnaujintus SDL gavėjui (pirkėjui), kai įvyksta pakeitimai Reglamente? Ar tik pirkėjui paprašius?
- Kaip dažnai SDL reikia atnaujinti klientams, jeigu produktas yra perkamas nuolat? Ar privaloma kiekvienais metais gauti atnaujinimus iš gamintojų?
- Klientai reikalauja pakeisti SDL atnaujinimo datą. Ar yra toks reikalavimas, jei SDL paruoštas pagal 2020/878 ir nei sudėtis, nei cheminio mišinio gamybos salygos nesikeitė?
- Kiek galioja pats SDL nuo pataisymo datos? Ar SDL gautas iš gamintojo "pagal reglamentą 1907/2006 su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu 2020/878" jau nebegalioja?
- Ar gali būti tiesiog rašoma, kad SDL parengtas pagal komisijos reglamentą 1907/2006 su pakeitimais?
- Ką daryti tokiu atveju, jeigu cheminių mišinių tiekėjas neatnaujina SDL pagal naujausius reikalavimus?
- Paskutinių galiojančių saugos duomenų lapų data ir forma?

REACH reglamento II priedo pakeitimai

Komisijos reglamentas (ES) Nr. 2020/878 – tiesioginio taikymo teisės aktas, kuris privalomas visas.

Pereinamasis laikotarpis nuo 2021-01-01 iki 2023-12-31.

Priimtas 2020-06-18 -> taikomas nuo 2021-01-01 -> pereinamasis laikotarpis iki 2022-12-31.

Nuo 2023-01-01 SDL turi atitikti Komisijos reglamento (ES) Nr. 2020/878 reikalavimus.

SDL antraštinė dalis (pavyzdžiai)

Svarbu ne tik, kas parašyta SDL antraštinėje dalyje – bet SDL turinys

Pavyzdžiui, jeigu antraštinėje dalyje nurodoma, kad SDL parengtas pagal:

Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) II priedą	✓
Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 31 straipsnį ir II priedą	✓
Reglamentus (EB) 1907/2006 (REACH), (ES) 2020/878	✓
Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) II priedą su pataisomis, padarytomis Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2020/878	✓
Reglamentą (ES) Nr. 2020/878	✓
Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 (REACH) II priedą su pataisomis, atliktomis Komisijos reglamentu (ES) Nr. 453/2010	✗
Pagal 1907/2006 (REACH), 2015/830/ES	✗

☒ **SDL yra laikomi tinkamais, jeigu jų turinys atitinka Reglamento (ES) 2020/878 reikalavimus**

SDL antraštinė dalis (data: pildymo, peržiūros, spausdinimo)

Nuo 2023 m. sausio 1 d. pateikiami SDL turi atitikti Komisijos reglamente (ES) Nr. 2020/878 nustatytą formatą. Svarbu ne tik SDL pildymo data, bet ir SDL turinys.

Pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 2020/878 priedo 0.2.5 punktą reikalaujama, kad:

- SDL pildymo data būtų nurodoma pirmame SDL puslapyje.
- Jeigu SDL buvo peržiūrėtas ir nauja pakeista versija buvo pateikta naudotojams, pakeitimai turi būti nurodyti naudotojams SDL 16 skirsnyje, nebent jie buvo nurodyti kitur.
- Peržiūrėtų SDL pildymo data būtų nurodyta pirmame SDL puslapyje kaip **„Peržiūra atlikta: data“, taip pat versijos numeris, peržiūros numeris, pakeitimo data ar kokia nors kita nuoroda (-os), kuri versija pakeista.**

Peržiūrėtas ir atnaujintas SDL turi būti pateikiamas visiems ankstesniems gavėjams, kuriems cheminė medžiaga ar mišinys buvo tiekiamas paskutinius 12 mėnesių (REACH reglamento 31(9) str.).

Nurodant SDL versiją, privalomiems pakeitimams nurodyti rekomenduojama naudoti sveiką skaičių, o neprivalomiems pakeitimams – dešimtainį skaičių, pavyzdžiui:

1.0 versija. Pirmas leidimas.

1.1 versija. Pirmas pakeitimas, nereikalaujantis atnaujinti ir ankstesniems gavėjams pakartotinai išduoti SDL.

2.0 versija. Pirmas pakeitimas pagal REACH reglamento 31(9) str., reikalaujantis ankstesniems gavėjams pateikti atnaujintą SDL, ir t. t.

SDL kalba:

Cheminių medžiagų / mišinių pavadinimų kalba ir Pavojingumo klasių ir pavojingumo frazių kalba

Išankstiniai klausimai:

Ar gamintojas privalo pateikti SDL LT kalba?

Ar SDL 3.2 poskirsnys būtina versti cheminio mišinio pavadinimą į LT kalbą (ar gali būti anglų k.)?

Ar SDL 3.2 poskirsnys versti pavojingumo klasės ir pavojingumo frazės pavadinimus (pvz.: Eye Dam. 1, H318)?

Ar SDL 3.2 poskirsnys sudėtis turi būti nurodoma lietuvių kalba ar galima nurodyti ir anglų kalba?

Dabar itin populiarūs automatiniai vertimai. Susiduriame su tuo, kad dalis informacijos lieka angliškai (ar kita kalba iš kurios verčiama), lietuviški vertimai "kreivi". Kaip vertinami tokie SDL? Kur riba, kai SDL yra vertinami kaip neatitinkantys reikalavimų?

Kokia kalba turi būti pateikiamas saugos duomenų lapas?

Saugos duomenų lapas turi būti pateikiamas oficialia valstybės (-ių) narės (-ių), kurioje (-iose) cheminė medžiaga ar mišinys tiekiami rinkai, kalba, nebent atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) nusprendžia kitaip (REACH reglamento 31(5) str.).

Tokie patys reikalavimai dėl kalbos taikomi ir poveikio scenarijams, kurie yra saugos duomenų lapų dalis ir turi būti perduodami gavėjams kaip saugos duomenų lapo priedas.

Lietuvos rinkai tiekiamos cheminės medžiagos ir mišiniai turi turėti į lietuvių kalbą išverstus saugos duomenų lapus.

Tiekimas rinkai – tai cheminės medžiagos bet koks perdavimas kitam asmeniui už mokestį arba nemokamai. Importas laikomas tiekimu rinkai (REACH reglamento 3(12) str.).

Susipažinkite su [ECHA parengtu dokumentu](#), kuriame nurodoma, kokiomis kalbomis turi būti pateikiamos etiketės ir saugos duomenų lapai ES.

Languages required for labels and safety data sheets

Country	Language 1	Language 2	Language 3
Austria	German		
Belgium ¹⁾	French	Dutch	German
Bulgaria	Bulgarian		
Croatia	Croatian		
Cyprus	Greek		
Czech Republic	Czech		
Denmark	Danish		
Estonia	Estonian		
Finland	Finnish	Swedish	
France	French		
Germany	German		
Greece	Greek		
Hungary	Hungarian		
Iceland	Icelandic		
Ireland	English		
Italy	Italian		
Latvia	Latvian		
Liechtenstein	German		
Lithuania	Lithuanian		
Luxembourg	German ²⁾	French ²⁾	
Malta	Maltese	English	
Netherlands	Dutch		
Norway	Norwegian		
Poland	Polish		
Portugal	Portuguese		

Cheminių medžiagų / mišinių pavadinimų kalba (SDL 1.1 ir 3.2 poskirsniai)

Vadovaujantis [Komisijos reglamentu \(ES\) 2020/878](#), saugos duomenų lapo 1.1 poskirsnyje „Produkto identifikatorius“, t. y. cheminės medžiagos / mišinio pavadinimas turi būti nurodomas valstybės narės (-ių), kurioje medžiaga ar mišinys patiekti rinkai, oficialia kalba (-omis).

Cheminės medžiagos atveju produkto identifikatorius turi būti pateikiamas pagal CLP reglamento 18(2) str. Jeigu cheminė medžiaga įtraukta į CLP reglamento VI priedo „Tam tikrų pavojingų cheminių medžiagų suderinta klasifikacija ir ženklavimas“ – turi būti pateikiamas ten nurodytas pavadinimas ir identifikacijos numeris.

Kur susirasti cheminių medžiagų pavadinimų vertimus į LT kalbą?

- [CLP reglamento konsoliduota versija \(lt kalba\)](#) (žr. VI priedą);
- [Klasifikavimo ir ženklavimo inventoriaus duomenų bazė](#) (Harmonized C&L);
- [Informacija apie chemines medžiagas](#) (Cheminių medžiagų paieška -> Substance Infocard -> Harmonized C&L).

Cheminio mišinio atveju produkto identifikatorius turi būti pateikiamas pagal CLP reglamento 18(3) str. – turi būti nurodomas mišinio prekinis pavadinimas arba įvardijimas.

Etiketėje cheminei medžiagai ar mišiniui identifikuoti vartojamas pavadinimas turi būti toks pats, kuris vartojamas saugos duomenų lape (CLP reglamento 18(1) str.).

Pavojingumo klasių ir pavojingumo frazių kalba (SDL 2.1 ir 3.2 poskirsniai)

Vadovaujantis Reglamentu (ES) 2020/878, saugos duomenų lapo 2.1 poskirsnyje turi būti pateikiamas medžiagos ar mišinio klasifikavimas: **pavojingumo klasės ir kategorijos bei pavojingumo frazės**, o saugos duomenų lapo 3.2 poskirsnyje turi būti nurodoma cheminių medžiagų, kurios įeina į mišinio sudėtį, klasifikacija pagal CLP reglamentą, įskaitant **pavojaus klasę (-es) ir kategorijos kodą (-us)**, kaip nustatyta CLP reglamento VI priedo 1.1 lentelėje, taip pat pavojingumo frazių kodus. Pavyzdžiui, jeigu pateikiami pavojingumo klasių ir kategorijų kodai bei pavojingumo frazių kodai (pvz.: Eye Dam. 1, H318), tada turi būti daroma nuoroda į SDL 16 skirsnį, kuriame turi būti pateikiamas pilnas pavojingumo klasių ir pavojingumo frazių pavadinimų tekstas lietuvių kalba (Smarkus akių pažeidimas 1 kat., H318 – Smarkiai pažeidžia akis).

Pavojingumo klasių (žr. CLP reglamento I priedas) ir pavojingumo frazių pavadinimų (žr. CLP reglamento III priedas) vertimai į lietuvių kalbą turi atitikti CLP reglamente nustatytus.

Saugos duomenų lape pateikiamas klasifikavimas privalo būti toks pats, kaip pateiktas registracijos dokumentacijoje, arba toks pats, apie kurį tiekėjas pranešė į Klasifikavimo ir ženklinimo inventorių.

Jeigu mišinys neatitinka klasifikavimo kriterijų pagal CLP reglamentą, tai turi būti aiškiai nurodyta (pvz.: Mišinys neatitinka klasifikavimo kriterijų pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 reikalavimus).

2 SKIRSNIS. Galimi pavojai

2.1 Medžiagos ar mišinio klasifikavimas

2.1.1 Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 (CLP)

Degieji Skysčiai 2 kat., H225

Ūmus toksiškumas 3 kat., H301

Ūmus toksiškumas 3 kat., H311

Ūmus toksiškumas 3 kat., H331

STOT SE 1, H370

Ūmus toksiškumas vandens organizmams, 1 kat.; H400

2.1.2 Papildoma informacija:

Visas pavojingumo frazių ir ES pavojingumo frazių tekstas pateikiamas 16 skirsnyje.

1.1.2.1.1. Pavojaus klasių ir kategorijų kodai

1.1 lentelė

Pavojaus klasė	Pavojaus klasių ir kategorijų kodai
Odos ėsdinimas / dirginimas	Skin Corr. 1
	Skin Corr. 1A
	Skin Corr. 1 B
	Skin Corr. 1C
	Skin Irrit. 2
Smarkus akių pažeidimas/dirginimas	Eye Dam. 1
	Eye Irrit. 2

Registrācijas numeris – SDL 1.1 arba 3.2 poskirsnis

Registracijos numeris – SDL 1.1 arba 3.2 poskirsnis

Bendroji prievolė registruoti chemines medžiagas yra taikoma gamintojams arba importuotojams, per metus pagaminantiems arba importuojantiems ne mažiau kaip vieną toną cheminės medžiagos (REACH reglamento 6(1) str.).

Registruojamos turi būti cheminės medžiagos, o ne cheminiai mišiniai.

Kai cheminių medžiagų registracija užbaigiama, ECHA suteikia atitinkamai cheminei medžiagai registracijos numerį, kuris ***privalo būti naudojamas visoje su registracija susijusioje vėlesnėje korespondencijoje, įskaitant saugos duomenų lapą*** (REACH reglamento 20(3) str.).

Vieta, kuriame saugos duomenų lapo poskirsnyje (1.1 ar 3.2 poskirsnyje) turi būti nurodomas užregistruotos cheminės medžiagos registracijos numeris, priklauso nuo to, ar saugos duomenų lapas yra rengiamas cheminei medžiagai ar cheminiam mišiniui.

- Kai saugos duomenų lapas yra rengiamas **cheminei medžiagai**, tada saugos duomenų lapo **1.1 poskirsnyje** „Produkto identifikatorius“ turi būti nurodomas cheminės medžiagos registracijos numeris.
- Kai saugos duomenų lapas yra rengiamas **cheminiam mišiniui**, tada saugos duomenų lapo **3.2 poskirsnyje** „Informacija apie cheminio mišinio sudedamąsias dalis“ turi būti nurodomi cheminių medžiagų, kurios įeina į cheminio mišinio sudėtį, produktų identifikatoriai, koncentracija ar koncentracijos intervalai bei klasifikacija. Pagal Reglamento (ES) 2020/878 3.2.4. punktą prie saugos duomenų lapo 3.2 poskirsnyje nurodytos cheminės medžiagos pavadinimo, jei turimas, turi būti pateikiamas registracijos numeris, priskirtas pagal REACH reglamento 20(3) str..

Cheminio mišinio tiekėjui leidžiama saugos duomenų lape nepateikti registracijos numerio 4 paskutinių skaitmenų, nurodančių atskirą registruotoją bendrai teikiant duomenis, jeigu jis prisiima atsakomybę pateikti visą registracijos numerį, gavus prašymą iš vykdydą užtikrinančių institucijų. Tiekėjas turi pateikti visą registracijos numerį valstybės narės institucijai, atsakingai už vykdymo užtikrinimą, per septynias dienas nuo prašymo gavimo dienos.

Po registracijos atliekant SDL atnaujinimus, turi būti pateikiamas registracijos numeris.

Pagalbos tarnybos apsinuodijus telefono numeris – SDL 1.4 poskirsnis

SDL 1.4 poskirsnis - Pagalbos telefono numeris

Ar visuose SDL lapuose turi būti Lietuviškas pagalbos tel. Nr.? Net ir medžiagų priskiriamų nepavojingoms?

Pagal Reglamentą (ES) Nr. 2020/878 saugos duomenų lapo 1.4 poskirsnyje „Pagalbos telefono numeris“ turi būti pateikiamos nuorodos į pagalbos informacines tarnybas. Jeigu valstybėje narėje, kurioje medžiaga / mišinys yra pateikti rinkai, yra oficiali konsultacinė įstaiga (tai gali būti CLP reglamento 45 str. nurodyta įstaiga, atsakinga už informacijos apie sveikatą gavimą), gali būti nurodomas jos telefono numeris ir to gali pakakti.

Lietuvoje oficiali informacinė pagalbos tarnyba, kuri teikia konsultacijas ekstremaliose sveikatai situacijose (apsinuodijus), yra [Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba](#) prie LR sveikatos apsaugos ministerijos.

Lietuvos rinkai pateiktuose SDL turi būti nurodytas šis pagalbos tarnybos telefono numeris:

Nuoroda į Lietuvos pagalbos tarnybą	Lietuvos pagalbos tarnybos telefono numeris
https://vvkt.lrv.lt	+370 5 2362052 (nemokamas, pasiekiamas 24/7)

Papildomai galima nurodyti kitą kompetentingą, panašią paslaugą teikiančią šaliai priklausančią pagalbos tarnybą (pvz.: 112).

ECHA parengtas dokumentas „Kur susirasti pagalbos telefono numerius, kurie turi būti nurodyti saugos duomenų lapo 1.4 poskirsnyje”, skirtas padėti prievolės vykdytojams sudaryti tinkamus SDL. Dokumentas atnaujinamas kartą per metus.

Where to find emergency telephone numbers required for SDS section 1.4

Date of publication: 3 January 2024

Note: The information featured in this table is solely provided to assist parties in the compilation of safety data sheets. It is collected from the national helpdesks responsible for Regulation (EC) No 1272/2008 (CLP), and it is updated once a year. ECHA gives no guarantees regarding the correctness of the information in this table, and it accepts no responsibility and liability for its use. Duty holders are reminded that they are solely responsible for the correctness of the information provided in their safety data sheets. In case of doubt, contact the relevant national authorities for clarification. In accessing links to the national authorities' websites, parties will be subject to the terms of use and privacy policy of those websites. ECHA does not accept any responsibility for the contents or use of these websites. The websites of the national authorities are typically available in the applicable national languages only; it is recommended to use an internet browser that supports translations.

Country	Link to the information	Other relevant information
Austria	https://goeg.at/Vergiftungsinformation https://goeg.at/VIZ_services_to_companies	https://goeg.at/viz
Belgium	https://www.poisoncentre.be/	
Bulgaria	https://www.moew.government.bg/bg/prevantivna-dejnost/himichni-vestestva/klasifikaciya-clp/nacionalen-centur-po-toksikologiya/	The service is available 24/7 and the communication language is Bulgarian
Croatia	https://www.imi.hr/hr/jedinica/centar-za-kontrolu-otrovanja/	Telephone no +3851 2348 342. Information available 24/7 in Croatian and English.
Cyprus	https://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dli/dliup.nsf/All/44E02FF962E75D0DC2257DDA00288E83?OpenDocument https://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dli/dliup.nsf/All/5D40BF12EBC2295BC2257E1100479BA9?OpenDocument	Phone number: 1401
Czech Republic	https://www.cenia.cz/odborna-podpora/reach/bezpecnostni-listy/	
Denmark	https://www.bispebjerghospital.dk/giftlinjen/Sider/default.aspx	Danish Poison Center (Giftlinjen): +45 8212 1212
Estonia	https://www.terviseamet.ee/en/chemical-and-product-safety/data-for-safety-data-sheet	
Finland	https://www.hus.fi/potilaalle/sairaalat-ja-toimipisteet/myrkytystietokeskus https://www.hus.fi/en/hospitals-and-other-units/poison-information-center	Open 24 hours a day 0800 147 111 (the call is free of charge) 09 471 977 (normal price)
France	https://reach-info.ineris.fr/Numero_orfila	

SDL priedas – Poveikio scenarijus

Poveikio scenarijus. Kada turi būti pridedamas prie SDL?

Poveikio scenarijus (PS) – sąlygų rinkinys, kuriame aprašoma, kaip cheminė medžiaga gaminama arba naudojama per jos gyvavimo ciklą ir kaip gamintojas ar importuotojas kontroliuoja arba rekomenduoja tolesniam naudotojui kontroliuoti poveikį žmonėms ir aplinkai.

Pagal REACH reglamento 14 ir 37 str., jei cheminė medžiaga yra patiekta į rinką, atitinkamas (-i) poveikio scenarijus (-ai) turi būti pridedamas (-i) prie SDL, kaip saugos duomenų lapo priedas (išplėstinis SDL). PS turi būti perduodamas žemyn tiekimo grandine.

REACH reglamente yra nustatytas PS turinys, o nėra nustatyta formato.

- ECHA yra parengusi rekomenduojamą [PS formatą](#) (šablonus).
- Poveikio scenarijų pavyzdžius galite rasti [ECHA puslapyje](#).

PS turi būti pateikiama **naudojimo būdai specifinė informacija**:

- Veiklos sąlygos;
- Rizikos valdymo priemonės;
- Poveikio vertės;
- Rekomendacijos tolesniems naudotojams.

PS turi parengti cheminių medžiagų gamintojai ir importuotojai (registruotojai), jeigu:

- cheminės medžiagos pagamino arba importavo ≥ 10 t/m;
- cheminė medžiaga yra klasifikuojama kaip pavojinga pagal CLP reglamentą.

PS rengiamas cheminei medžiagai.

Įmonės, kurios gauna poveikio scenarijus, turi patikrinti, ar jų naudojimo būdai ir sąlygos įtraukti į poveikio scenarijų.

5 būdai, ką daryti, jeigu jūsų naudojimo būdai ir sąlygos neatitinka nurodytų PS?

1

Susisiekitė su savo tiekėju, kad jis atnaujintų PS ir jį įtrauktų jūsų naudojimo būdus

2

Pakeiskite savo procesą, siekdami įgyvendinti PS

3

Pakeiskite cheminę medžiagą kita

4

Pasirinkite kitą tiekėją, kuris pateiktų PS, atitinkantį jūsų naudojimo sąlygas

5

Parenkite tolesnio naudotojo cheminės saugos ataskaitą, nustatydami saugaus naudojimo sąlygas ir apie naudojimo būdus praneškite ECHA.

ECHA IT įrankis – Chesar

Chesar – tai cheminės saugos vertinimo ir ataskaitos rengimo įrankis
Chemical Safety Assessment and Reporting tool

Chesar padeda valdyti cheminių medžiagų saugą ir poveikį. Naudojant šį įrankį, Jūs galite:

- Atlikti cheminės saugos vertinimą (CSA), naudojant suderintą formatą.
- Sukurti ir atnaujinti savo cheminės saugos ataskaitą (CSR) – ji automatiškai sugeneruojama iš CSA. Tai taupo pinigus ir laiką!
- Sukurti poveikio scenarijus (ES), kurie skirti pranešti savo klientams apie cheminės medžiagos saugaus naudojimo sąlygas.
- Jį naudoti duomenų nuoseklumo užtikrinimui: Chesar keičiasi duomenimis su IUCLID.
- Jį nemokamai atsisiųsti iš [šio ECHA puslapio](#) ir lengvai įdiegti.

Užtikrinkite, kad jūsų cheminės medžiagos saugaus naudojimo instrukcijos būtų:

- Suprantamos
- Praktiškos
- Naudingos.

Dėl ECHA IT įrankių naudojimo konsultuoja ECHA pagalbos tarnyba. Klausimus galima pateikti, užpildant [formą](#) internete.

Ko reikia, norint įvertinti cheminių medžiagų saugumą, naudojant Chesar?

- Žinoti, kokį pavojų cheminė medžiaga kelia žmonių sveikatai ir aplinkai bei kokiomis fizikinėmis ir cheminėmis savybėmis ji pasižymi;
- Žinoti cheminės medžiagos naudojimo būdus visoje tiekimo grandinėje;
- Sąlygas, kuriomis cheminė medžiaga naudojama.

Chesar, įvertinęs įvesties duomenis, sugeneruoja saugaus naudojimo sąlygas ir paskaičiuoja poveikio įverčius ir palygina paskaičiuotą poveikį su PNECs ir DNELs.

Naudojimo žemėlapiai – veiksmingas ir suderintas būdas, skirtas tolesniems naudotojams perduoti info apie cheminės medžiagos naudojimo būdus registruotojams, kad cheminės saugos vertinimas atitiktų realias naudojimo sąlygas.

Naudojimo žemėlapiai sukurti, siekiant pagerinti tiekimo grandinėje perduodamos informacijos apie naudojimo būdus ir sąlygas kokybę.

12 pramonės sektorių asociacijų yra sukūrusios savo [naudojimo žemėlapius](#). Naudojimo žemėlapių biblioteka skelbiama [ECHA tinklalapyje](#). Joje pateikiami naudojimo būdų aprašymai ir įvedami duomenys, kurie yra reikalingi, atliekant poveikio darbuotojams vertinimą (SWED), poveikio vartotojams vertinimą (SCED) ir poveikio aplinkai vertinimą (SPERC).

Naudojimo žemėlapiai apima visus tam sektoriui būdingus naudojimo būdus, jie nėra cheminei medžiagai specifiniai. Informacija gali būti pritaikoma konkrečiai cheminei medžiagai.

Informacija pateikiama tokiu formatu, kad registruotojas galėtų ją lengvai apdoroti su IT įrankiais.

Naudojimo būdus galima importuoti į Chesar įrankį.

DNEL – išvestinė ribinė poveikio nesukelianti vertė.

PNEC – prognozuojama poveikio nesukelianti koncentracija.

chesar

Cheminė
medžiaga

Naudojimo
būdai

Poveikio
vertinimas

Cheminės
saugos
ataskaita

Poveikio
scenarijus

Sektoriaus
organizacijos

Cheminių medžiagų
registruotojai

Naudojimo
žemėlapiai

Poveikio
scenarijus

Tolesnis
naudotojas

Poveikio scenarijuje turi būti aiškiai aprašytos veiklos sąlygos ir rizikos valdymo priemonės, kurios lemia saugų cheminės medžiagos naudojimą.

- Naudokite standartinius poveikio scenarijaus formatus ir frazes.
- Panagrinėkite [poveikio scenarijų šablonus](#) ir [poveikio scenarijaus pavyzdžius](#).
- Naudokite Chesar įrankį poveikio scenarijaus sukūrimui.

Kas atsakingas už SDL turinį?

Atsakomybė už SDL tenka tiekėjui

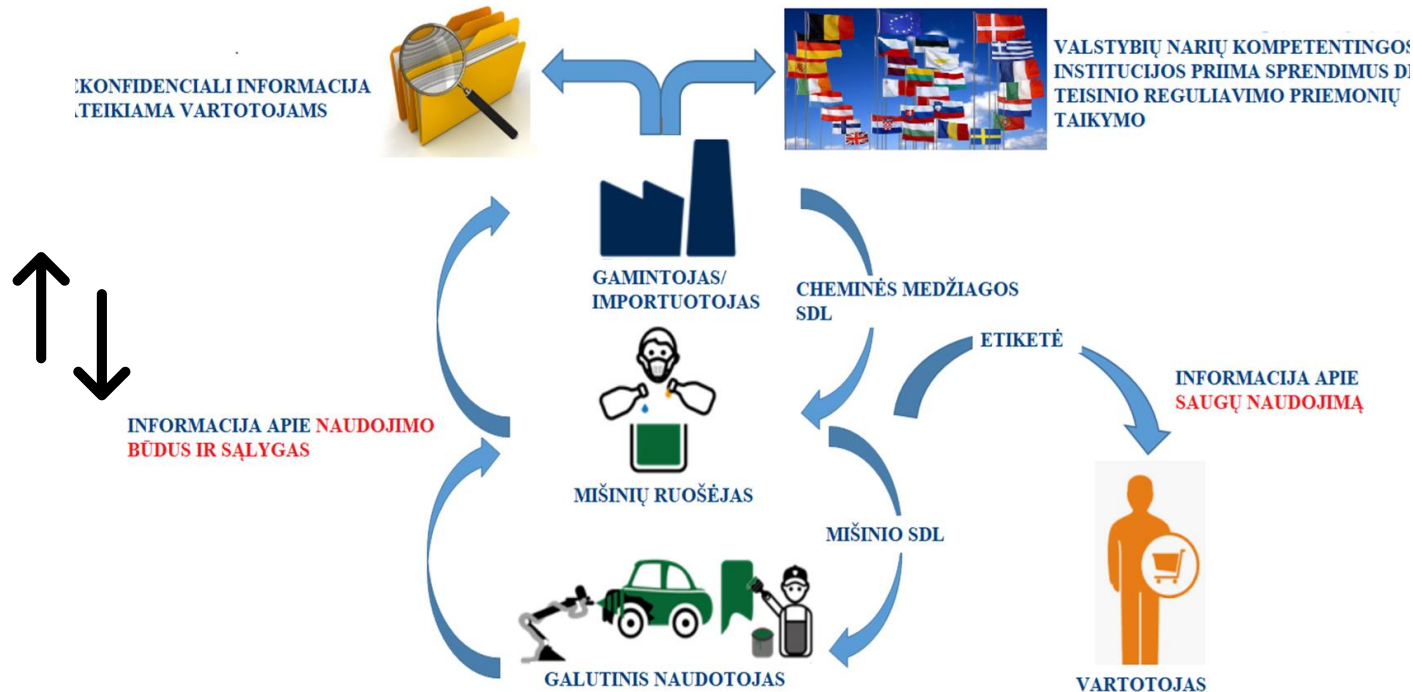

Išankstiniai klausimai:

- Ar išties saugos duomenų lapą turi parengti tiekėjas, o ne gamintojas, nes gamintojas žino tikslias cheminių medžiagų sudėtis?
- Kodėl dėl neteisingai suklasifikuoto cheminio mišinio/ medžiagos, neteisingai parengto saugos duomenų lapo teikiamos pastabos tolesniam naudotojui, o ne tiekėjui/gamintojui, kuris atsakingas už teisingą klasifikaciją ir teisingą saugos duomenų lapo parengimą, jei tiekėjas/gamintojas yra Lietuvoje.
- Kur rasti atnaujintus saugos duomenų lapus, nes google jie dažniausiai būna pasenę?
- Kokie reikalavimai keliami platintojams dėl SDL?

Sąvokų apibrėžimai

Cheminės medžiagos ar mišinio tiekėjas turi pateikti cheminės medžiagos ar mišinio gavėjui pagal REACH II priedą užpildytą saugos duomenų lapą (REACH reglamento 31(1) str.). Reikalavimai dėl SDL pateikimo taikomi kiekviename tiekimo grandinės etape

Cheminės medžiagos / mišinio tiekėjas – gamintojas, importuotojas, tolesnis naudotojas arba platintojas, kuris tiekia rinkai cheminę medžiagą – atskirą ar esančią mišinio sudėtyje, arba mišinį (REACH reglamento 3(32) str.).

Cheminės medžiagos / mišinio gavėjas – tolesnis naudotojas arba platintojas, kuriam tiekama cheminė medžiaga arba mišinys (REACH reglamento 3(34) str.).

Tolesnis naudotojas – Bendrijoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, bet ne gamintojas ar importuotojas, naudojantis cheminę medžiagą – atskirą ar esančią mišinio sudėtyje – savo pramoninėje ar profesionalioje veikloje. Platintojas ar vartotojas nelaikomas tolesniu naudotoju.

Platintojas – Bendrijoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, įskaitant mažmenininką, kuris tik sandėliuoja ir tiekia rinkai tretiesiems asmenims skirtą cheminę medžiagą – atskirą ar esančią mišinio sudėtyje (REACH reglamento 3(14) str.).

Tiekimo grandinės dalyviai – visi gamintojai ir (arba) importuotojai, ir (arba) tolesni naudotojai tiekimo grandinėje (REACH reglamento 3(17) str.).

Gaminams saugos duomenų lapo pateikti nereikia.

Atsakomybė už saugos duomenų lapo turinį

REACH reglamento reikalavimai dėl saugos duomenų lapų taikomi kiekviename tiekimo grandinės etape.

Pirminė pareiga sudaryti saugos duomenų lapą tenka pirminiam tiekėjui (pvz.: gamintojui / importuotojui arba vieninteliui atstovui), kuris cheminę medžiagą tiekia ES rinkai ir kuris turi numatyti galimus jos naudojimo būdus.

Tolesni naudotojai tiekimo grandinėje taip pat turi pateikti saugos duomenų lapą, naudodamiesi tiekėjų pateikta informacija, tikrindami jos atitikimą ir ją papildydami, atsižvelgdami į konkrečius savo klientų poreikius.

Visais atvejais cheminės medžiagos arba mišinio, kuriam saugos duomenų lapas yra privalomas, tiekėjai atsako už jo turinį, net jei saugos duomenų lapą jie pildė ne patys.

Tai taikytina ir tiems saugos duomenų lapams, kurie buvo išplatinti kita kalba nei pirmą kartą pildomas saugos duomenų lapas.

Tiekėjai saugos duomenų lapo 1.3 skirsnyje privalo pateikti savo kontaktinę informaciją net ir tuo atveju, kai jie naudoja iš savo tiekėjo gautą saugos duomenų lapą, nepakeitę jo turinio.

Informacijos perdavimas aukštyrų tiekimo grandine ir platintojų vaidmuo

Reikalavimai dėl SDL taikomi kiekviename tiekimo grandinės etape
Platintojo pareiga – tiekimo grandinės informavimas

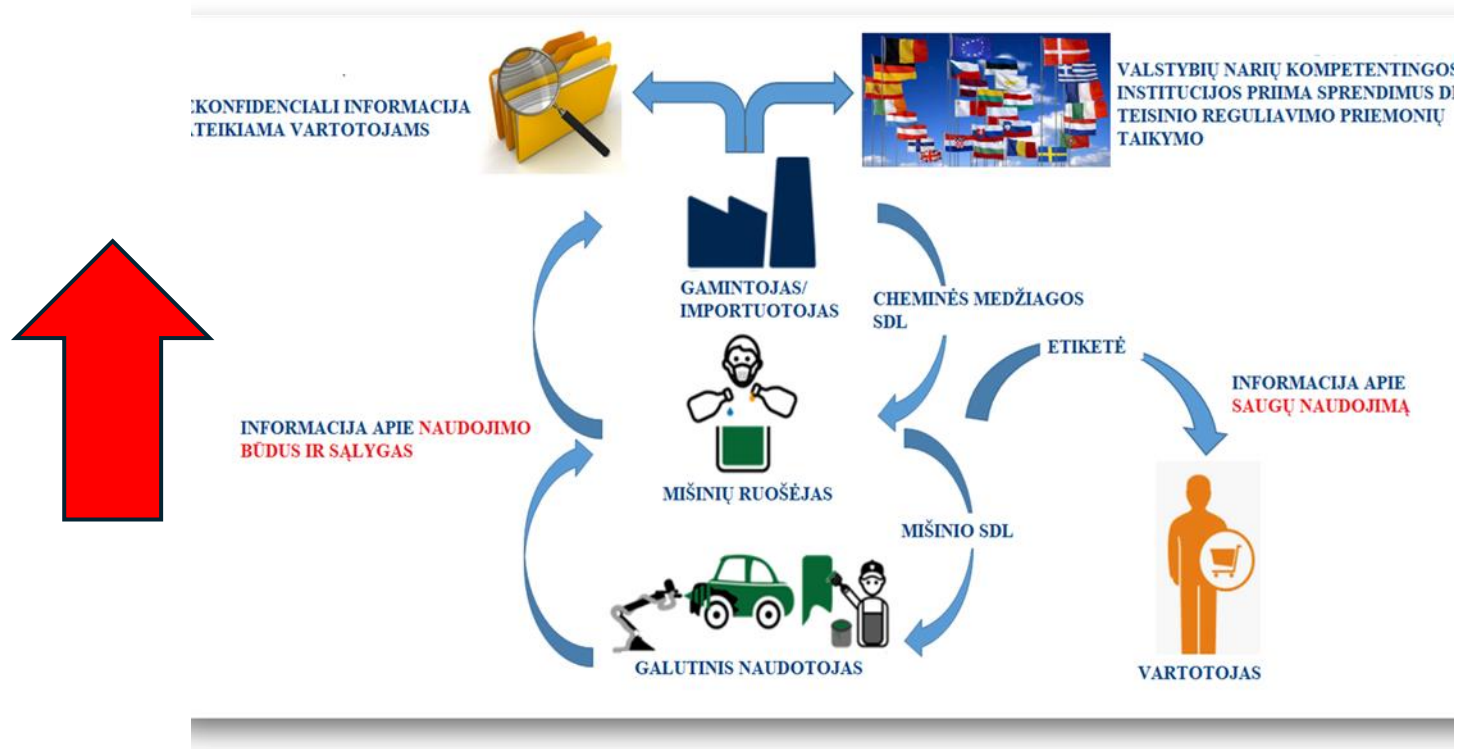
Pareiga perduoti informaciją **pirmiesiems tiekimo grandinės dalyviams** nustatyta REACH reglamento 34 str. ir taikoma, jeigu:

- sužinoma nauja informacija apie cheminės medžiagos pavojingas savybes;
- abejojama dėl SDL nurodytų rizikos valdymo priemonių tinkamumo.

Teisinės prievolės priklauso nuo vaidmens tiekimo grandinėje.

Platintojas tokią informaciją turi perduoti pirmiesiems tiekimo grandinės dalyviui.

Tolesni naudotojai savo tiekėjams (registruotojams) turi pateikti informaciją apie savo naudojimo būdus ir sąlygas, kad naudojimo būdai taptų nustatytais naudojimo būdais ir kad patarimai apie saugų naudojimą, kuriuos registruotojas pateikia tolesniems naudotojams būtų tinkami ir tikroviški.

Rekomendacijos platintojams: Bendraukite su savo tiekėjais

- Iškilus abejonių ar klausimų dėl iš tiekėjų gautos informacijos, prašykite suteikti daugiau informacijos;
- Gavus naujos informacijos apie pavojus ar atsiradus poreikiui taikyti griežtesnes rizikos valdymo priemonės, saugos duomenų lapas turėtų būti nedelsiant atnaujintas;
- Saugos duomenų lapai ir poveikio scenarijai turėtų būti pateikiami oficialiąja ES šalies, kurioje cheminis produktas tiekiamas, kalba.
- Jeigu gautumėte naujos informacijos apie pavojingas cheminių medžiagų ir mišinių savybes arba nuspręstumėte, kad aprašytos rizikos valdymo priemonės netinkamos, jūs privalote pateikti šią informaciją savo tiekėjams.

Rekomendacijos prievolės vykdytojams

Rekomendacijos prievolių vykdytojams

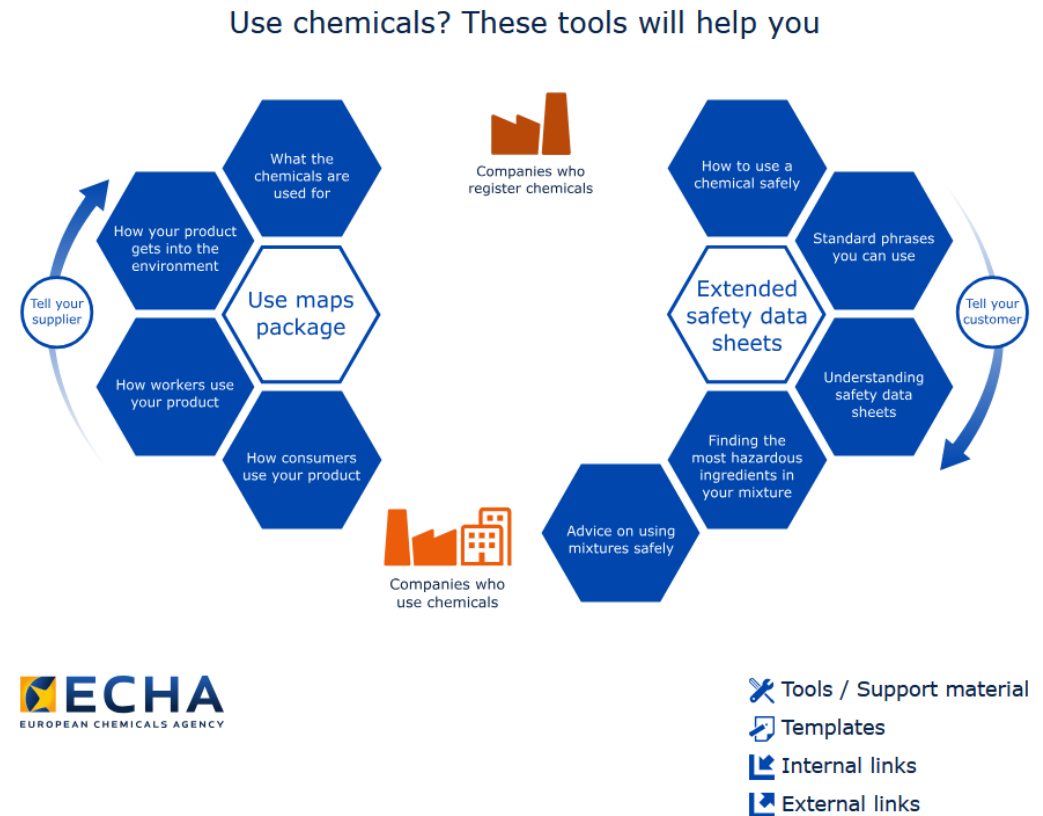
Saugos duomenų lapų rengimas ir atnaujinimas bei reikalavimas juos perduoti visoje tiekimo grandinėje yra nenutrūkstama veikla. Parengėme rekomendacijas saugos duomenų lapų teikėjams ir gavėjams. Jos susideda iš kelių etapų:

1. Susipažinkite su visa prieinama informacija. Apsvarstykite, kokia informacija jums iš tikrųjų yra prieinama.
2. Išnagrinėkite informaciją / atlikite kryžminę patikrą. Įvertinkite, ar jūsų turima informacija yra tinkama ir patikima.
3. Informaciją vertinkite, atsižvelgdami į Komisijos reglamento (ES) Nr. 2020/878 reikalavimus. Išnagrinėkite kiekvieną saugos duomenų lapo skirsnį atskirai. Pasinaudokite ECHA rekomendacijomis „[Rekomendacijos, kaip pildyti saugos duomenų lapus](#)“.
4. Apsispręskite dėl saugos duomenų lapų turinio / kokybės.
5. Atnaujinkite Saugos duomenų lapus. Informacija nuolat kinta (pvz. Klasifikacija ir ženklinimas), nuolat ją studijuokite, kad SDL atitiktų naujausius teisės aktų reikalavimus.

Informaciniai šaltiniai

- [Rekomendacijos, kaip pildyti saugos duomenų lapus \(lt\)](#)
- [MVĮ skirtas vadovas „Cheminė sauga jūsų versle“](#)
- [Praktinis vadovas Nr.13 „Kaip tolesni naudotojai gali naudoti poveikio scenarijus“](#)
- [Poveikio scenarijų praktiniai pavyzdžiai](#)
- [Poveikio scenarijų šablonai](#)
- [Chesar - cheminės saugos įvertinimo ir ataskaitos rengimo įrankis.](#)
- [„Chesar“ naudojimo vadovas](#)
- [Naudojimo žemėlapiai](#)
- [ECHA interaktyvus įrankis dėl informacijos perdavimo tiekimo grandinėje.](#)
- Aplinkos apsaugos agentūros tinklalapis „[Saugos duomenų lapai](#)“.

SDL nėra tik forma, kurią privaloma užpildyti, o
vertingas rizikos valdymo įrankis.
Parenkite teisės aktų reikalavimus atitinkančius
praktiškus ir informatyvius SDL

<https://aaa.lrv.lt>

+370 612 63024

reachclp@gamta.lt

Juozapavičiaus g. 9, Vilnius